Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5176 10/23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 25 ՉԻԼԳԱՏԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5176

درعليه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՄԵՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՆՑԵԱԼԷՆ

"ՊԱՏՈՒԵԼԻՆ,,

Ա

Կրթական անկումի շրջաններուն, իբրեւ ուսուցիչ ճանչցուած պապուկ տիրացուներու ամբողջ սերունդ մը ունէինք, ենթադրուածէն շա՛տ աւելի յատկանշական դէմքերէ կազմուած, որոնց իւրաքանչիւրին ինքնութեան ուրուագծումը իր յատուկ արժէքը պիտի ունենար, ժամանակագրական տեսակէտով։

Հիմա որ մեր վարժարանները նիւթապէս կապուած չեն կեդրոնին, եւ հեռուէն հեռու՝ այս ու այն անօրէնին վայելած անպայման վստահութիւնը գոյութիւն չունի, ժողովուրդին փորձառական կարծիքն իր կշիռն ստացած է այլեւս, ուսուցչի ընտրութեան գործին մէջ, ու շնորհուկի դրութիւնը խիստ քիչ անգամ կարելի կ'ըլլայ կիրարկել։ Ուստի այլեւայլ ապարէզներէ դասալիք այդ հին, այլազան դէմքերը, որոնք իրենց արտառոց բարքերը պտտցուցին, ատեն մը, մեր դպրոցներուն մէջ, հիմա կը քաշուին, կ'աներեւութանան, առանց յաջորդ մը ձգելու։

Ձէ՞ր արժեր, ուրեմն, լուսանկարել այդ դէմքերը, մէկիկ մէկիկ, իրենց վերջնական աներեւութացումէն առաջ։ Ինծի մնայ, այսպիսի գործ մը՝ ամէնէն հետաքրքրական ու չահեկան վաւերանիւթերը պիտի հայթայթէր մեր կրթական անցեալին նկատմամբ, որ առանձին ուսումնասիրութեան արժանի ըլլալով հանդերձ՝ տարիներու մշուշին մէջ կը թաղուի հետզհետէ։

Իբրեւ առաջին փորձ, քանի մը տողերով կը ներկայացնեմ «պատուելին» (*), հինաւուրց տիրացու-կարգապահի տիպար մը, իր աշակերտներուն մէկէն առնելով խրատութիւնները նոյնութեամբ։

Ըսեմ անմիջապէս թէ՝ պատուելին՝ պաշտօնեաներէն մէկն է եղեր բարձրագոյն նախակրթարանի մը, անոր անկումի օրերուն՝ ի հարկէ, որուն փայլուն յայտագրին մէջ մոռցուած չէին երբե՛ք լեզուներ միանգամայն ու դեռ աւելի բազմաթիւ «ութիւն»ներ, զորս յաջողութեամբ բերացուցած՝ պատկառելի վկայագրերով, խաչով ու մրցանակներով ընթացաւարտ եղողներէն շատերը՝ «մաղթել»ը խ ով կը գրեն այսօր...։

Յոշոր մարդ մըն էր պատուելին, 60ին մօտիկ,—կը պատմէ իր աշակերտը,—խոշոր՝ ըմբիշի թիկունքներով ու վիթխարի գլուխով մը։ Իր տարօրինակ լայնքին հետ, կռնակին հսկայ կուզն ալ ֆիզիքականին անհեթեթ երեւոյթը կ'ամբողջացնէր։ Բալուածք չէր իրենը, այլ դանդաղ եբերում, պզտիկ կաղութեան մը լծորդուած. ու հակառակ իր ջանքին, վարժապետական նրբութիւն մը դնելու համար շարժուձեւերուն մէջ, միշտ նո՛յն այլանդակ տիպարը կը մնար ան, իրանին ալևանի ճօճումներովը։ Դէմքն ալ չպիտի հակասէր անշուշտ այս բոլորին, հաստավիզ գանկին ամենի տեսքը լրացնելու համար։— Թմբուկած թուշերու երկու թումբեր, անորոշ գոյներու թա՛նձր պըղտորութեամբն ածուած, որոնք՝ շրթունքին միայնուն ծամածռումովը՝ դէպի ետ՝ կ'ուռենան, բոլորելով աւերակ աղօրիքին որհաւիրքը։ Տարին մէ՛կ անգամ հաղիւ կը խնդար, ակամայ, կոտրտած խնդուքով մը ան ալ, որուն վրայ եռքէն կը գղջար, կարծես, կրկնապատկելով դիմագծերուն դաժանութիւնը։ Բայց՝ բերանին քարայրային տեսարանը դիտել դժուար չէր, ամէն անգամ որ կը սօթտէր շրթունքը, ձեռքէն միշտ անբաժան ծխափայտին ահագին ծծակը ներս խօթելու համար, պահ մը երեւան հանելով ծխաթօյր քառսին ցանցառ ու սեւցած խրտուիլակները, որոնց բուն անունը տալու համար՝ ատամնաւոր ըլլալ պէտք էր։ Ու վերեւն այդ խարխուլ ծխնելոյզին, պեխերու խառնուած խուրձ մը, մեծ մասով ճերմկած ու յետոյ, ծուխէն մուխ-դեղինով ներկուած։ Աչքե՞րը հապա,—որքա՛ն ալ կը յարմարէին ամբողջին, ծեծկուքէ նոր դարձողի մը արիւնալից, ամենի նայուածքով, խոշոր, դուրս ինկող կիսագունդներուն այդ սպառնագին թաւալումը, մի՛շտ անփոփոխ, բաւական պիտի ըլլար արդէն ամէնէն քաղաքավար ու ներողամիտ խօսակցի մը թուքը բերնին մէջ ցամքեցնելու։

Այսպէս, երբ սերտարան-սրահին մէջ ձեռք կ'առնէր իր հին ուսուցչի մամուռ գաւազանն ալ, Պատուելին կատարեալ գազանագուշ մը կը դառնար, փչացող, գոռացող ոգեւորութիւն մը ցոյց տալով հա՛ն, քանեփային վրայ, սեղնին կրթնած, երկու հարիւր մանուկներու մէջտեղ։ Միշտ հոն էր, զգաստ ունենալով ծեծելն ու ծեծելը, որոնցմէ երբ կը հանգչէր երբեմն, պեխերուն ծայրը ծամծմել կը սկսէր, կամ քթին մազերը կը քաշէր ալտերի եղունգներովը, կերպ կերպ դիմածռումներու դարշանքը ցուցադրելով աշակերտներուն։ Բի՛չ անգամ կը ճեմէր, ան ալ՝ վարժապետի յատուկ սովորութեան մը ակամայ համակերպելու համար։ Իր կոկորդալից հազերը կը շատնային, մասնաւորապէս այս միջոցներուն. գաւազանին ճօճումներուն կը միանար երկայն վերարկուին հովթխումը, ու խոշոր, կօշտ կօշիկներուն ահագին դոփիւնքը՝ արահը ամբողջ կը սարսեցնէր։ Պատուելին շուտ կը վերջացնէր, սակայն, այդ պարբերական պտոյտները, ու յայտնի գոհունակութեամբ մըն էր որ կ'երկննար իր աթոռը, նորէն, ծեծելու, պօռալու եւ գոռալու պաշտօնով։

Իր կարգապահութիւնը, մեթոտաւոր մանկավարժութենէն միջոցներով հեռու, միա՛կ նպատակի մը կը ձգտէր,—տղաքը լռեցնելով՝ աչքերնին գրքին գամել. խընդիր չէր թէ՝ դաս սերտելու համար չէ՛ր որ գլուխնին կը կախէին։ Ո՛ւր կը մնար բարոյական դաստիարակութիւնը՝ որուն չիղն էր բարկութիւնը, եւ որ յանցաւոր մը յանդիմանելու համար՝ բեռնակիրի պէս կը հայհոյէր։

Տիարպէքիր ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

(*) Քանի մը գաւառներու մէջ, ծեր վարժապետները «Պատուելի» կը կոչուին։

ՔԱՐԱՍԻՐՏԸ

(ՀՈՆ ՑՈՒՍՆԴԱՎԻՆ)

(Տար. շաբաթ Թիւէն եւ վերջ)

Տասնըմէկ տարի անցեր է այն ժամէն ի վեր։ Վտարուած ու զրկուած Մելքոնը հիմա պարզ մշակ մըն էր քաւորանց տանը, ուր ընդունուած էր այն օրուընէ, որ դիմած էր հոն։ Իրաւ, տակաւին մշակ, բայց եօթ տարի քաւորանց ծառայելէ յետոյ՝ յաջողեր էր շինել իրենց տնակ մը եւ ախոռ մը, ուր փոխադրած էր կինն ու աղջիկը։ Դրաներ էր իրեն քանի մը կով ու հորթ ալ։ Ցորեկները քաւորանց կ'աշխատէր ու գիշերը իր խրճիթը կու գար գիշերելու։ Միջակ ապրուստ մը ունէին, գոհ էին։ Ամէն իրիկուն Աստուծոյ կ'աղօթէին, որ զիրենք յանկարծի փորձանքէ ազատէ, եւ հեռի պահէ անգամ։

—Փառք Աստուծոյ, կ'ըսէին երիկ-կնիկ, այս խրճիթը շատ է մեզի, չէ որ դժոխքի գլխին (Գըապօյի) պիղծ-առնելի փչոցքները չենք լսեր... Չէ որ Աստուծոյ սիրտը պռուշ-քարուշ է մեր հետ... փա՛ռք իր ողորմութեան ղարկահէն...

—Աստուած կ'ուշացնէ, բայց մոռնան չաներ իր բարկութիւնը—ըսեր են մեծերէք։ Աստուած տեսեր էր Գըապօյի բրաձը, Գապօյի անորակելի չարիքը, Աստուած գրեր էր պատժոյ տախտակին վրայ, գեղ-գեղերով էլ՝ լսեր էին ու սրտանց, բանձրանց անիծեր էին, հասարակական այն անէծքով։

—Գապօ, Աստուած իր աքդար ու սեւ գաւազանը երկնցնէ վրադ, մէկ հատիկ որդիդ՝ աչքիդ առջեւ քըքրի, կողովը չկենայ (անդամալոյծ ըլլա՛յ)...

Գապօն ալ արդէն մէկ հատիկ արու զաւակ ունէր։ Վերջապէս Մելքոնի վռնտուելէն տասը տարի ետքը Աստուած՝ Մովսէսի գաւազանով զարկեր էր Գապօյի անդրանիկը, ջէլ խօցեր համեր ու Թոնիրին մէկ անկիւնը ընկեր էր...

Ինչ օգուտ որ քար սիրտը չէր ուշաբերած, իր անիծուած չարագործութիւններուն էլ աւելի կրկնիկ տուած էր։ Նա մոռցած էր մարդկային ամէն պարտականութիւնները, մոռցած էր բարեկամ, եղբայր, դրացի, մոռցած էր Աստուածն ալ։

Ինքը որչափ լրբանար, Մելքոնը ա՛յնքան կ'ազնուանար։ Անօրէնը իր սիրտը կը խստացնէ, որպէս զի արժանաւոր հատուցումը ստանայ։ Ատ է պատճառ որ չուզեր ուղղուիլ։ Ճշմարիտ բարեկրօններն էլ՝ յուսահատիլ չեն գիտեր եւ Աստուծոյ ողորմութեան քղանցքներէն կախ կը մնան միշտ։

* *

Հետեւեալ տարին, Մելքոնը աւելի կոկած էր իր տրուստ-կալուածը, 15 հատ ախոռի տաւար ունէր, ապրուստը գոհացուցիչ էր, եւ Աստուած իր աչք հավանի դրեր էր։

Աչքէն ու ձմեռ հասան. Մելքոնի մէկ պակասութիւն միայն կար, անասուններուն ուտելիքը պակաս էր... Ձիւնը եկաւ ու ձմրանը նստաւ։ Ձմրամեծ մը, ուրկէ իրաւամբ կը դողան խաշնատէր շինականներ։ Բարդ, բարդ ձիւները ծածկեցին ամէն կողմ. մարտի վերջերը՝ իրիկուն մը, միայն մէկ դիզէր երկու մեծի չափ ձիւն եկեր ու նստեր էր։ Զահլաքաշուա եղած էին գեղացիները, անասնոց ուտելիքը հատեր էր ու տաւար-ոչխարներուն համար անհելի սով մը կը տիրէր։ Մէկ խուրձ խոտը մէկ ոչխարի կը ծախուէր։ Ամէնքն ալ գեղին մէջ սկսեր էին դարման (խոտ յարդ) գնել. միայն քար սիրտը Գապօն էր որ կը ծախէր։ Խոտի երկու երկու քայ դէզեր ունէր, մէկ ծախեր հատցուցեր եւ միւսն ալ նոր բացեր էր։ Երկու օրէ հետէ Մելքոնի դարմանը հատեր եւ անասուններ անօթի կը գոռային։ Ամէնքն էլ անօթի պիտի սատկէին. ասիկա շինականին համար ոչ մի՝ ... Ո՛չ ճար կար խոտ։ Գապօյին, եթէ կ'ուզէր աղաւնի խեղճ կենդանիները՝ հոն պէտք էր երթալ։ Ե՛լ ուրիշ ճար չկար։ Երկար մտմտաց։ Սովահար կենդանիներու աղէկարշ բառաչիւնը ստիպեց Մելքոնը որ ամէնուն պէս՝ ինքն էլ դիմաւորի Գապօն։ Ելաւ ու գնաց։ Կը յուսար թէ՝ 12 տարիէ վերջ՝ թերեւս սիրտը իջած, կակղցած է։ Մելքոնը՝ դէմ ի դէմ քաղաքցը ուղղուեցաւ. Գապօն դէղին գլուխը՝ խոտ կը ծախէր, Մելքոն՝ անհամարձակ մօտեցաւ, ու հազիւ լսելի ձայնով բարեւեց... Գապօն բարեւը չառաւ։

—Տաւարներուն դարմանը հատեր է, անօթի՛ կը սատկին Գապօ՛, Աստուծոյ սիրո՛ւն Թող ձղնի, քանի մը խուրձ խո՛տ... կակազեց Մելքոնը։

—Կը սատկի՛ն, օր մը առա՛ջ, պատասխանեց քարսիրտը չոր կերպով, եթէ կ'ուզես, որ խոտ առնես, աղէկդ տղայիս հարս տո՛ւր, ահա այս է խոտիս փոխարանքը...

Այս անակնկա՛լ, անլուր ու պժգալի յայտարարութիւնը Մելքոնի հոգին խռովեց, սիրտը քամեց ու վրան պաղ ջուր մաղմղեց։

Մելքոնը՝ անմիջապէս՝ գլուխը բացեց, աչքերը դէպի՛ անհուն երկինքը սեւեռելով՝ իր էրած սրտի մաղած հոգիին բոլոր թափովը անիծեց...

—Զա՛ր աւուր զաւակ, գեհենի՛ որդի սրտակոտոր կ'աղաչեմ Աստծուց, քու հոգին՝ հոգիի չխառնուի, քար ես, քա՛ր դառնաս...

Եւ ահա, յանկարծ օդին մէջ հուշոցք մը լսուեցաւ ու քարսիրտ Գապօն խոտի դէզովը մէկտեղ քար դարձաւ. մարդն իր հոգով-հալաւով, դէզը իր բարդով ու խրձով ծիլ ապառաժ եղան։

Մելքոնը արտասուալից՝ սկսաւ հեռանալ ու շինականները փշամըզած ու զարհուրած՝ փախուստ տուին այն տեղէն Աստուած օրհնելով ու փառաւորելով...

—Աստուծոյ արդար ու սուրբ բարկութիւնը պայթեր, իջեր էր, ու փախուրէն փրկարար գթութիւնը կը սկսէր ծառալել երկնաւյս։

Երկնային այս ցուցանք պատուհասը ի նշան յաւիտենական՝ կեցած-կծկած էր հոն՝ գիւղին քովիկը, սարաւանդին ստորոտը...

—Քա՛ր ես, քար դառնաս-անէծքը գիւղացիներու մեծին ու փոքրին բերանն էր։

Քարացած մարդը՝ դէզին գլուխ՝ խոտ-կալ-երկաթի ճոկանը ձեռքը, քարացած դէզը՝ դաշտաստանին վրայ՝ հոն առինուն աչքին առջեւն էր։

Յունկ աղօթքի եւ օրհնութիւն կը բարձրանար սրտագին, ջերմագին ու հագին...

Իրիկո՛ւն, աշնաշէն վերջը՝ գեղգեղով՝ ժամ լցուած՝ ծեր-պառաւ, այր-կին, մանուկ-երախայ, հսկում ու պաշտօն կատարէին «Աստուած դու ողորմեա» կ'աղաղակէին։ Աղաղակները Աստուծոյ աթոռին առջեւ ելան, Աստուծոյ ականջը հասան։ Ու ողորմեցաւ։

Հսկումը տեւեց մինչեւ լոյս...

Կէս գիշերին առաջ գթութեան անձրեւը տեղաց, արշալոյս չեղած, մարդահասակ ձիւները հալեր ու մաշեր էին Աստուծոյ ողորմութեան դէմ։

Գարնան արեւը ճառագայթեց բացուած դաշտերուն վրայ։ Աղօթաւորները ժամէն դուրս թափելով կը հաւաքուէին անոր տաքուկ շողերուն հետ, իսկ սովալլուկ կենդանիներն ալ դաշտերը կը վազէին, Աստուծոյ գէղերուն ուտելիքը վայելելու։

Քարասիրտը՝ քար էր, քար դարձաւ. Աստուած-դերագոյն անունը մեծապանծ հռչակուեցաւ։

Ե... գիւղին վերեւ՝ քար-մարդ, քարդէզ ցուցանքը տակաւին կը մնայ, ու չէ մոռցուած իր անուար-անհաւար աւանդավէպն ալ։

ԳԵՂԱՄ

ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Աղքատ հիւանդոտ ծերուկ մը ճամբէն կ'անցնի. քամակը խորապէս կորացած է, որպէս թէ անտեսանելի ծանր բեռ մը կրէր։ Անոր աչքերը պարապ ու անկենդան են, կեանքը անկէ խոյս տուած է եւ իր յետին դաղտնի ծալքերուն մէջ ապաստանած, ուր անձկութեամբ ու դողալով, մահուան կը սպասէ...։

Եւ սակայն դուրսը գարուն է։ Թարմ կանաչ կը հագնի ամբողջ երկիրը, օդը լեցուն է արեւի ճաճանչներով ու տրտայ տի չրխկոցներով, զոյգ մը թիթեռնիկ, ճամբուն երկայնքը ծաղկէ ծաղիկ կը թռչտին...։

Ու գարունը կը կարեկցի աղքատ, հիւանդոտ ծերուկին։ Ան բարեւ մը կը ղրկէ անոր. զուարթ մանուկ մը՝ դաշտերուն մէջէն ցատկռտելով կու գայ եւ ծերուկէն կ'ընկերանայ...։

Մտերմաբար կը բռնէ անոր ձեռքէն ու պտոյտ կու գայ ծերունիի շուրջը.—կակսի շաղակրատել. մանկական շաղփաղփանքով կը պատմէ, ծնողքին եղբայրներու եւ քոյրերուն վրայով, կը խօսի իր խաղերէն, իր դասերէն.—դեռ Զատկին դպրոց գացած էր ու տրւէն այբուբենը բոլորովին գոց գիտէ...։

Ծերուկը լուռ եւ անտարբեր իր ճամբան կը շարունակէ. ծեր հասակի թթուած հասմութեան մէջ զրկուած, հազիւ կը լսէ փոքրիկ ընկերոջ խօսածը։

ԿՈՅՐԸ

Գարնան զուարթութիւնը չի ճառագայթեր անոր համար, խոշոր արեւէն երբեք ճառագայթ մը չի թափանցեր անոր դիծերին մէջ։ Այլ սակայն կը խնդայ ան, գոհ ու երջանիկ, երբ խռովէտ նեղկուկ ճամբուն մէջ կը թափառի...

Գլուխը թեթեւակի հակած՝ իրերու գաղտնի մեծարմութիւնը կը լսէ։ Անիկա ինչպէս ամէն կոյր, կը փափսայ այնքան մեղմ այնքան մեղմ, միայն իրեն ականջին լսելի...։

Ան կը լսէ կոկոնին բացուիլը, թիթեռնիկի թեւերուն շշուկը, ծղօտին խշրտուքը, որուն վրայ ճպուռ մը կը կաղչի...

Աւելի վարը կը հնչէ ծղրիթի բարակ ծրալը, իշամեղուին բզզալը։

Այն ծառը, որ հոն, դաշտի եզերքին վրայ կը կենայ, իր տերեւներու սօսափիւնը կը ղրկէ անոր...

Իր ականջին կը հասնին մեղրով բեռնաւորուած մեղուներու ձայները, մօտէն, հեռուէն։

Երգով ու նուագով գարունը իր հոգին մէջ կը թափանցէ...

Ա՛, ան կը խնդայ... ու գուցէ իր կուրութիւնը աւելի խոր տեսաւ քան քու պաղ, բաց աչքերդ, որ յաւէտ միայն գոյնը, իրերու երանգը կը դիտէ...

ԱՐԵՒԱՄՈՒՏՔ

Արեւը արդէն հեռու արեւմուտքին մէջ է։ Իր երկնային անկողինը պատրաստուած է։

Վերջալոյսի վառ բոսորագոյնը իր հին, հաւատարիմ սպասուհին Ծիրանի բարձը դրած։

Տաք օր մըն էր, ու արեւը յոգնած է, կը պատրաստուի քնելու երթալ. ճնշիչ, ճնշապաշտօնէ ծանր հագուստը հանած է, մնացիր է իր վերջին ոսկի խոպոպներն ալ թաղցնելու...

Ու հիմա հոն է ան — գիշերազգեստին մէջ...

Անդիմադրելաբար ամօթի կարմիրը կը սկսի իր այտերուն վրայ. վերջին երկչոտ նայուածք մը դէպի երկիրը կը թռչի, թէ մի գուցէ մէկը իրեն կը նայի...

Ու արդարեւ հեռաստանին մէջ, հոն երկնքի եզերքին վրայ, գաղտագողի կը չէ դարձեալ կիսադէմ լուսինը։

Մինչ այսպէս կը ծըլայ նա. մարդանաւ ապահով չէ անոր առջեւ։

Խուռն ... կողին կը մտնէ։

Օ՜ բարի գիշեր տիկին Արե՛ւ։

Թարգմ. Խ. Խ. ԲԱՈՒԼ ՌԵՄԵՐ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ս. Գատրիարքի մէկ նամակը ղաղաւած կը նկատէ Բաբերդի վարժարաններու տարեկան նպաստը՝ 72 օսմ. ոսկի. այս որոշումը աւելի լաւ պիտի ըլլար, եթէ դպրոցներու միացումն ալ հրամայուէր, վասն զի հինգ տարուան մէջ 342 ոսկի՝ բարերարներու նպաստը՝ զրեթէ ոչինչ օգնեց կրթական գործին, անոր համար որ Բաբերդ երկու նախակրթարան վարելու կարող քաղաքը չէ։ Պէտք էր այդ դրամին միացուէին երկու եկեղեցիներու հասոյթները եւ ծնողք կանոնաւոր թոշակ վճարէին միակ նախակրթարանի մը եւ միակ մանկապարտէզի կամ ծաղկոցներու։ Տեղւոյն վրայ գործադրել այս առաջարկութիւնը, անկարելի եղաւ. պատճառները արդէն պարզուած են այս էջերուն մէջ։ Պատրիարքական հրաման մը միայն կարող էր վերցնել խոչընդոտները, ու դարձեալ այնպիսի հրամանի մը կը կարօտինք։ Նըպաստին զաղարումը օգը ցնդեցուց ուսուցիչներու պահանջած կանխավճարը։

Նախորդ հոգաբարձութեան ձեռնթափ ըլլալէն յետոյ՝ ուսուցիչները լսեր էին թէ պիտի ստանան մէկ երկու ամսական կանխավճար, որով եւեթ կրնային բարւոքել իրենց անտեսական կացութիւնը, ու վճարող մարմինը ինքն ալ պիտի օգտուէր անկէ բարոյապէս եւ նիւթապէս։ Հետեւեալ օրինակը բաւական է համոզել ընթերցողը թէ ո՜րքան իրաւացի էր ուսուցիչներու խնդրանքը։

Ուսուցիչ մը 120 օրուան մէջ հացագործին կը վճարէ 360 դահեկան. եթէ, տեղական սովորութեան համեմատ, նոյն ուսուցիչը իր տան մէջ եփել տար 120 օրուան հացը, 8 քիլէ ցորենի պէտք պիտի ունենար, որ 15 ական ղրուշէն 120 ղրշ. կ'արժէ. այդ կանխավճարը չգործածուելուն համար՝ խեղճ մարդը 240 ղրուշ աւելի վճարեց միայն հացագնի համար։ Նոյն ուսուցիչը գո՛հ պիտի մնար, եթէ հոգաբարձութիւնը անոր ամսաթոշակի քանակութենէն քան մը գեղչէր ի նպաստ մուտքին եւ ինքը ուսուցիչը հանգարտ ժոքով պիտի դասախօսէր։

Մեսրոպեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը տնտեսագէտ անձերէ կազմուած է եւ իրենց անձնական արժանիքին խօսք չունինք. կը ցաւինք որ կրթական գործին նկատմամբ ունեցած իրենց վերաբերումը չի համապատասխաներ իրենց արժանիքին. իրենք փոխանակ՝ իբրեւ Ուսումնական Խորհուրդ՝ ուսուցիչներու պահանջումին ուժ տալու, դրամի խնայութեան կողմը յարեցան, որ ինչպէս գիտենք, Բաղակական կամ մանաւանդ Քաղաքական Ժողովին կը վերաբերի. այս վերջինը բնականաբար պիտի չի վճարէր ուսուցիչներու կանխավճարը, եթէ հոգաբարձութիւնը լուրջ պատրաստութեամբ ներկայացնէր զայն։ Ամէն առթիւ պիտի չզղջինք ըսել թէ Բաբերդի ուսուցիչներուն կանխավճար չեղած, Բաբերդցին կրթական գործէն բան մը թող չյուսայ. եթէ կ'ուզէ որ իր ուսուցիչները բաւեկեցիկ ըլլան, իրենց նկարագրէն բան մը չպակսի, կանխավճարի օգտակար դրութիւնը թո՛ղ ի գործ դնէ։

Երկու վարժարաններու կրթ. մարմիններն ալ մեծ մասամբ գիւղացի են, զորս քաղաքը քաշեց առաւ, գեղերը զրկելով իրենց ուսուցիչներէն. արդ 120 օրուան մէջ հացագնէն 240 ղրուշ չահող ուսուցիչը դիւրութիւններ ունի նոյն գումարը սերմի վճարել, եւ իր բարեկամ մէկ երկրագործին միջոցաւ արտ մը ցանել տալով՝ յաջորդ տարիին բնագօնը ապահովել. ահա բուն ճշմարտութիւնը, զոր Քաղ. Ժողովի ուշադրութեան կը յանձնենք։

Բաբերդ Մ. ՍԱՆՈՍԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լօրտերու Ժողովին մէջ. — Ուղերձին վիճաբանութիւնը. — Լօրտ Սբէնսէրի ճառը. — Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնը։

Լոնտոն, 16 փետր.—Այս իրիկուն Լօրտերու Ժողովին եւ Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ գահաճառին իբրեւ պատասխան տրուելիք ուղերձին վրայ։ Լօրտերու Ժողովին նիստը երբ բացուեցաւ, բազմութիւնը այնքան շատ չէր։ Լօրտ Սոլզպէրի բազմած է դահլիճին իր նախկին պաշտօնակիցներէն Լօրտ Քրոսի մօտ։ Ներկաներուն թիւը հետզհետէ կը շատնայ եւ երբ ատենապետը ոտքի կ'ելլէ գահաճառը կարդալու, ժողովասրահը լեցուած է։ Կալլէսի իշխանը ներկայ կը գտնուի վիճաբանութեանց։ Ազնուականուհիներու եւ դեսպանական մարմնոյն յատկացուած տեղերն ալ լեցուած են։ Ժողովականներէն մէկը կ'առաջարկէ ընդունիլ գահաճառին իբրեւ պատասխան տրուելիք ուղերձը։ Լօրտ Լէթրիմ ալ ոյժ կուտայ այդ առաջարկութեան։ Այդ երկու ատենաբաններն ալ, ըստ սովորութեան, համառօտիւ կը կրեն՝ մէկը հեծեալ անձնապահներու ապայի եւ միւսն ալ արքունական պաշտօնատարի։ Ընդդիմադիրներու պետ Լօրտ Սբէնսէր, երկու ատենաբաններուն սովորական շնորհաւորութիւնները ուղղելէ ետքը, կը յայտարարէ թէ բարեգուշակ նշան մըն է որ գահաճառին մէջ Չինու ու Պարսկաստանի նկատմամբ որ եւ է ակնարկութիւն չէ եղած։ Լօրտ Սբէնսէր

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (30)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Է

—Մենք թէ՛ քաղաքացի եւ թէ զինուորական ենք Ֆրանսայի մէջ։ Աղքատներն են որ նեցուկ կ'ըլլան հարուստներուն եւ իրենց դիրքին մէջ կը պահեն զանոնք։ Ամէնքն ալ հաւասար են տիրող օրէնքին առջեւ, որ կ'արգիլէ թէ՛ հարուստին եւ թէ աղքատին, կամուրջներուն վրայ պառկելու, փողոցներուն մէջ, մուրալ եւ հաց գողնալ։ Ատիկա ալ 1789ի բարիքն է։ Այդ թուականէն յետոյ, Ֆրանսա դրամի մարդոց ձեռք ինկած է. ամէն ինչ անոնցմէ կախում ունի։

Շուլէթ կ'ոգեւորէր ու կ'երերցնէր ձեռքին մէջ գտնուած հատորը, մինչ մրակոտ արեւուն տակ, թուխ հողէ դաշտերը, ձմրան տերեւաթափ բրած ծառերուն մանուշակագոյն փունջերը եւ արծաթափայլ գետակները եզերող կաղամախիներու շարքը կ'անցնէին արագօրէն։

Շուլէթ խանդաղատանօք դիտեց իր գաւազանին վրայ քանդակած դէմքը ու ըսաւ։

—Ահա դուն ալ խեղճ մարդկութեան կը նմանիս, նիհար եւ արտասուալից։

Բարի տիկին Մարմէ, որ թնդանօթաձիգ հարիւրապետ քեռորդի մը ունէր, սիրուն երիտասարդ մը, իր արուեստին նուիրուած, Շուլէթի բուռն խօսքերէն գայթակղած էր։ Տիկին Մարմէն զբօսեցուցիչ քմայք կը նկատէր զանոնք։ Շուլէթի գաղափարները չէին անհանգստացներ զինքը։ Բայց քիչ մը անհեթեթ կը գտնէր զանոնք եւ կը խորհէր թէ անցեալը երբե՛ք լաւագոյն չէ եղած ներկայէն։

—Պարոն Շուլէթ, կարծեմ թէ, մարդիկ միշտ նոյնը եղած են ամէն ժամանակներու մէջ, այսինքն եսասէր, բուռն, ագահ ու անկարեկից։ Կարծեմ թէ բարքերը միշտ անգութ ու խիստ գանուած տարապայմաններուն համեմատ։

Ռոշի եւ Տիժոնի միջեւ, փակոն-ճաշարանին մէջ սեղան նստան. յետոյ հոն առանձին ձգեցին Շուլէթը՝ իր ծխափողին, պէնէտիքթինով լեցուած գաւաթին ու զայրացած հոգիին հետ։

Երբ վարձու գոց կառքի մը մէջ նըստան, տիկին Մարմէ խօսեցաւ իր կորսընցուցած ամուսնին վրայ։ Պարոն Մարմէ սիրահարութեամբ ամուսնացած էր իրեն հետ. հիանալի ոտանաւորներ շինած էր իրեն համար, զոր տիկին Մարմէ պահած՝ մարդու ցոյց չէր տար։ Իր ամուսինը շատ աշխոյժ ու զուարթ մարդ մըն էր։ Ետոյ, երբ յոգնած էր աշխատութենէ, ու հիւանդութենէ տկարացած, զինքը տեսնողները չպիտի ճանչնային թէ նոյն անձն էր։ Մինչեւ վերջին վայրկեանը ուսումնասիրած էր։ Սրտի լայնացումէ տառապելուն, չէր կրնար քնանալ, ու գիշերը կ'անցընէր թիկնաթոռին մէջ, գիրքերը առջին դրած։ Իր մահուընէն երկու ժամ առաջ փորձած էր կարդալ։ Գորովալից ու բարի էր։ Իր տառապանքին մէջ իսկ իր բովանդակ հեզահամբոյր բնութիւնը պահած էր։

Տիկին Մարթէն, լաւագոյն խօսք մը չգտնելուն պատճառաւ, ըսաւ.

—Երկար ու երջանիկ տարիներ անցուցեր էք եւ անոնց յիշատակը պահեր էք. ատիկա ալ աշխարհային երջանկութեան մէկ մասը կը կազմէ։

Բայց տիկին Մարմէ հառաչեց, ու ամպ մը անցաւ իր հանդարտ ճակտին վրայէն։

—Այո՛, ըսաւ տիկին Մարմէ, Լուի լաւագոյնը եղաւ մարդոց եւ լաւագոյնը՝ ամուսիններուն։ Սակայն բաւական դըժբախտ ըրած է զիս։ Մէկ թերութիւն ունէր, բայց շատ տառապեցայ անոր համար։ Նախանձոտ էր։ Ինք որ այնքան բարի, գողտր, վեհանձն էր, այս անհեթեթ կիրքին պատճառաւ բանաւոր, անիրաւ կը դառնար։ Կ'ապահովցնեմ ձեզ թէ իմ ընթացքս կասկածի տեղի չէր տար։ Պըչրասէր չէի։ Բայց երիտասարդ, թարմ էի. աղուոր կը համարուէի։ Ասիկա կը բաւէր իմ ամուսնիս նախանձոտութեանը։ Թոյլ չէր տար ինծի՝ առանձին դուրս ելլելու, կ'արգիլէր զիս՝ իր բացակայութեան պցքելութիւններ ընդունելու։ Երբ պարահանդէս երթայինք միասին, առաջուընէ կը վախնայի այն բանավէճերէն, զորս անիկա կը յարուցանէր կառքին մէջ, վերադարձին։

Ու բարի տիկին Մարմէ կը յարէր ժըպտագին.

—Իրաւ է որ ես ալ կը սիրէի պարը։ Բայց հարկ եղաւ որ հրաժարիմ անկէ. շատ կը նեղուէր պարելուս համար։

Մարթէն կոմսուհին զարմանք յայտնել կը ձեւացնէր։ Պ. Մարմէն միշտ երեւակայած էր իբր երկչոտ ու մտասոյզ մարդ մը, քիչ մը ծիծաղելի իր գիրուկ, ճերմկոտիկ հեզահամբոյր կնոջ եւ իր էթըրիւսքեան պատերազմիկին անգապաշտ դէմքէ եւ ոսկեզօծ գլխարկ կրող կմախքին միջեւ։ Բայց պատուական այրին յայտնեց թէ իր ամուսինը յիսունըհինգ տարու եւ ինք յիսուներեք ըլլալով հանդերձ, Լուի միշտ նախանձոտ էր, իբր թէ ամուսնութեան առաջին օրը ըլլար։

(Շարունակելի)

կ'ըսէ թէ Վենեզուէլայի խնդրոյն կարեւորութիւնը առաջ կու գայ այն իրողութենէն թէ Անգլիա շատ զգայուն է Մ. Նահանգաց հետ իր ունեցած յարաբերութիւններուն համար, զորս բնաւ չուզեր խանգարել։ Լորտը կը յարէ թէ շատ գոհ պիտի ըլլայ եթէ անգլեւգերման յարաբերութիւնները բարւոքին. սակայն ընդդիմադիր կուսակցութիւնը կ'ուզէ գիտնալ թէ Վենեզուէլայի խնդրոյն համար եղած գործակցութեան նման գործակցութիւն մը չի կրնա՞ր, երբ պէտք ըլլայ եւ երբ զգուշական միջոցներ ձեռք չառնուին, աղետալի արդիւնքներ առաջ բերել։ Լորտը կը շնորհաւորէ կառավարութիւնը՝ Վենեզուէլայի խնդիրը յաջողութեամբ լուծուած ըլլալուն համար։ Ատենաբանը կը խօսի նաեւ միջազգային զանազան խնդիրներու վրայ։ Պետական Խորհուրդին նախագահ Տըվընշայրի դուքսը կը յայտարարէ թէ Վենեզուէլայի խնդրոյն մէջ գանազան կէտեր կան իրաւարարութեան ենթարկուելիք եւ կրնայ ըլլալ որ այդ առթիւ նոր վէճեր ծագին։ Դուքսը կը յարէ

արքայական Թափօրին հիասքանչ տեսարանը եւ արքայական ոսկեզօծ շքեղ կառքը, որուն ութը գեղեցիկ ձիեր լծուած էին։ Թագաւորը ու Թագուհին կատարելապէս քաջառողջ էին։ Էտուարտ Է. մարէչալի համազգեստ կը կրէր. իսկ Թագուհին սպիտակ շրջազգեստ հագած էր. երկար քօղ մը ուսերուն վրայ կ'իյնար շնորհալի ծալքերով։ Արքայական կառքին առջեւէն կ'երթային պալատական կառքեր՝ ուր կը գտնուէին արքունական պաշտօնատարները ու տիկինները։ Զինուորական հետեւորդները կը կազմեն հեծեալ անձնապահները՝ կապոյտ համազգեստով եւ կարմիր փետուրով զարդարուած սաղաւարտներով։ Ճամբուն երկու կողմերը բարեւի կեցած են հետեւակներ, որոնց ետին կը գտնուի ժողովրդեան առատ բազմութիւնը՝ որ չէր. մապէս կը ծափահարէ։ Թագաւորը ու Թագուհին շատ զգածուած են ժողովրդեան այդ համակրական արտայայտութիւններուն համար։ Արքայական Թափօրը երբ դէպ ի Ուէսթմինսթըր կ'ուղեւորէր,

նշաններով թղթակցութիւն մը կայ։ Կասկածեցաւ թէ Ռոմէն Տօրինեաքի եւ տիկին Տօրվալոյի միջեւ կը փոխանակուին։ Պ. Անտրէ, երէկ, այդ մասին խօսք բացաւ նոյն կնոջ՝ որ ոչ միայն խոստովանեցաւ, այլ թղթակցութեանց բանալին ալ յանձնեց։ Հիմա Պ. Անտրէ այդ թղթակցութեանց լուծումովը կը զբաղի։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Պ. Չէմպըրլէնի ճամբորդութիւնը. — Զօրավար Ուայթի յայտարարութիւններ Հարաւափրիկեան պատերազմին վրայ. — Քրիւկեր ճախագանի։

Լոնտոն, 17 փետր. — Բարտի մէջ Պ. Չէմպըրլէնի շատ ցուրտ ընդունելութիւն ըրեր են։ Սակայն գաղթային նախարարը, վերջերս կատարուած զէնընկէցութեան վրայ խօսելով, յայտարարեր է թէ առժամեայ միջոց մըն էր ատիկա, եւ թէ զէնքերը պիտի վերադարձուին անէն անոնց՝ որոնք առաջ կը կրէին։ Երէկ իրիկուն, Պ. Չէմպըրլէն Բարեյոյս հասեր է, ուր կը վերջանայ գաղթային նախարարին կատարած պտոյտը հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Ուիթը—տասը օրէն նաւ պիտի նստի, Անգլիա դառնալու համար։

— Լէտիսմիթը պաշտպանող Սըր Ճօրճ Ուայթ զօրավարը բացատրութիւններ տուաւ՝ պատերազմին վրայ քննութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբին առջեւ։ Ըսաւ թէ հարաւային Ափրիկէ մեկնելէ առաջ, խորհած էր թէ Անգլիա բոլոր անհրաժեշտ ծախքերը չէր ըրած, պատերազմի պատրաստելու համար։ Իր բովանդակ ռազմագիտութիւնը կայացած է Լէտիսմիթը ձեռքէ չհանելու, այսպէս պաշտպանած ըլլալու համար Նաթալի մայրաքաղաքը ու հարաւակողմը։ Իր բոլոր հեծելազօրքը միշտ տրամադրելի ունեցած էր, որպէս զի հարկ եղած տեղերը ղրկուին անոնք, նկատի ունենալով իր պաշտպանելիք տեղերուն ընդարձակութիւնը։ Զօրավարը խոստովանեցաւ թէ Պօէրներու թնդանօթ-

պիտի կրեն, իրենց ատրճանին համեմատ։

— Երկրաշարժի բուռն ցնցումներ զգացուեր են Մեսինայի մէջ, առանց ոեւէ վնաս պատճառելու։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Շահագրգռ միջադէպ մը. — Օրինագիծ մը Փիլիպեանց դրամական դրութեան մասին։

Ուաշինկթըն, 17 փետր. — Գերմանիոյ կայսեր զբօսանաւին մկրտութեան ատեն, Մ. Նահանգաց մէջ շինուած, Ուաշինկթընի գերմանական դեսպան Պ. Հօլլէպէն հեռագրի մը մէջ հաւաստած էր թէ գերմանական շամպանեայի շիշով մըն էր որ Օրիորդ Ռուզվելթ մկրտած էր զբօսանաւը։ Այդ շամպանեային գերման ներկայացուցիչը քան մնտուկ գերման դեսպանատունը ղրկած էր այդ շամպանեայէն։ Ֆրանսական շամպանեաներու ներկայացուցիչները բողոքեցին եւ դատ բացին։ Դատարանը 2000 տոլար տուգանքի դատապարտեց գերման ներկայացուցիչը։

— Ծերակոյտը, երէկ, ընդունեց Փիլիպեանց մէջ ի գործ դրուելիք դրամական դրութեան վերաբերեալ բարեփոխման առաջարկ մը։ Այդ օրինագիծը կը թոյլատրէ Ռուզվելթ նախագահը, շահակից տէրութիւնները հրաւիրելու, դրամատուն մը հաստատելու համար կղզիին մէջ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԷՔԻՆ, 21 փետր. — Կայս. հրամանագիր մը կը հաստատէ առեւտրական նախարարութեան նախագահ Զանկ—Զի—Թունկի անուանումը իբրեւ կուսակալ Հու—Բէ եւ Հու—Նան նահանգներուն։

ՔԱՐԱՔԱՍ. — Գերման նաւապաժնին հրամանատարը ծանոյց Բուէրթօ—Քապէլլոյի իշխանութեանց թէ երկուշաբթի օրը անոնց պիտի վերադարձնէ Ռեսթորասիոն նաւը։

ՓԱՐԻԶ. — Քաթօր—Իւմպէրի դատին մէջ Իւմպէրները անպարտ արձակուեցան,

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Տիարպէքիրի կուսակալ անուանուեցաւ Գայսէրիի կառավարիչ Նազըմ փաշա։

— Տիարպէքիրի նահանգին Բալու գաւառակին գայմագամի օգնական անուանուեցաւ Քիրիշեան Տիգրան էֆ.։

— Եաֆայի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ նախորդը՝ Րէֆիգ էֆ.։

— Տրապիզոնի նահանգին Իւնիա գաւառակին նախկ անուանուեցաւ Պէյշէհրի նախորդ նախկ Հասան Հիւսնի էֆ.։ Պիթլիսի նահանգին Վարթօ գաւառակին նախկ անուանուեցաւ Շէյխլէրի նախորդ նախկ Մէհմէտ Սալիմ էֆ.։

— Պալայի ատրճան տրուեցաւ մաքսային Խորհուրդին փոխ—նախագահ Րիզա պէյի եւ մաքսային վերատեսչութեան մէքթուպճի Շէվքէթ պէյի։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ. — Թուրք թերթերու այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Ներկայ փետրուարի վերջը պիտի

պետական Խորհուրդին անդամներէն Րիզա ու Պասրի պէյերէ, զօրաբաժնի հրամանատար Պահրի փաշայէ ու կայս. Թիկնապահ դնդապետ Թահիր պէյէ, չաբաթ իրիկուն Եաքովա ուղեւորեցան, Սէլանիկի կառախումբով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանը, անցեալ երեքշաբթի, տեսակցութիւն մը ունեցեր է կայս. գոմիսէր Ալի Ֆէրրուխ պէյի հետ։

— Սոֆիայէն ատենապետ Պ. Դանքով հաւանութիւն յայտներ է նախարարապետ Պ. Տանէվի ճառին՝ խռովարարական ընկերութիւններու եւ անոնց պետերուն ձերբակալման մասին։ Ատենապետը ըսեր է նաեւ. — «Պուլկար կառավարութիւնը ուղղամիտ քաղաքականութեան մը կը հետեւի։ Ջենք ուզեր մղուիլ բաղդախնդրութեան մը մէջ՝ որ կրնայ աղետալի հետեւանքներ ունենալ երկրին համար։

— Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարութեան թերթը՝ Վօենի Իզվեսթի, կ'ըսէ Մոնիդոր., անցեալ օր հերքելով այն զրոյցը թէ Պուլկարիա զինուորական շարժումներ կը կատարէ, կ'ըսէ. — «Արդէն իրողութիւնները կ'ապացուցանեն թէ այդ զրոյցները անհիմն ու սխալ են եւ

պատասխանին առաջին Թարգման ու քարտուղար անուանուեցաւ իրաւագիտութեան տօքթ. Պ. Պէօքէմա։

—Հոլանտայի արտաքին գործոց նախարարը Խորհրդարանին մէջ յայտարարեր է թէ Կ. Պոլսոյ ու Իզմիրի հոլանտական գաղթականութեան խնդրանօք, Կ. Պոլսոյ դեսպանատան համար առաջին քարտուղար մը պիտի կարգուի, դեսպանին բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօնն ալ վարելու. ուստի ատոր համար վարկ մը պիտի խնդրէ։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին Թարգմանները եւ դեսպաններէն ոմանք, շաբաթ օրը Իտալիոյ դեսպանատունը երթալով, տիկ Մալասբինա մարքիզին վաքանչին մահուանը առթիւ ցաւակցութիւն յայտնեցին։

ՀԻՆԳ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ՖՐ.Ի ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Բարիզի լրագիր մը հետեւեալ հեռագիրը հրատարակած է.

Նիւ-Եորք, 12 փետր.— Երկու փոխանակագիրներ, ամբողջը 500,000 ֆր.նոց, Լոնտոնի պանքաներէն մէկին կողմէ ներկայացուեցան Պ. Բիէրբընթ Մորկանի գրասենեակը, բայց մերժուեցան, վասն զի ստորագրութիւնները կեղծ էին։ Այդ փոխանակագիրները տրուած էին՝ նկարներու եւ հնութեանց վճարման համար՝ Պ. տը Պազտարի անուն անձի մը անունով։ Պ. Մորկանի գրասենեակին մէջ չեն ուզեր տեղեկութիւն հաղորդել այդ հետաքրքրական միջադէպին վրայ։

Մոնիդէօռ ալ իր կողմէ կ'աւելցնէ.—«Այդ գայթակղական գործին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները ստացանք.— Նոյն կեղծ փոխանակագիրները շինուած են Պ. տը Պաղտարիի կոմսին կողմէ, որ շատ ծանօթ է Կ. Պոլսոյ մէջ, եւ որ վերջերս Լոնտոնէն անհետացած էր, ուր կը գտնուէր քանի մը տարիէ ի վեր։ Կեղծ փոխանակագիրներուն լուրը հոս առաջին անգամ իմացուեցաւ Լ. Զարիֆի պանքային կողմէ՝ որուն համար կ'ըսուի թէ առնելիք ունէր Պ. տը Պաղտարիէն, բայց ստացած էր։ Ինչպէս յայտնի է, Պ. տը Պաղտարի Կ. Պոլսոյ մէջ մասնակցեցաւ սեղանաւորական գործերու եւ երբ իր չահադիտութեան ասպարէզը սեղմուեցաւ Կ. Պոլսոյ մէջ, Լոնտոն գնաց, ուր խիստ ճոխ կեանք մը կ'անցրնէր։ Սեղանաւոր Պ. Հանսընի փեսան ըլլալով, մեծ յարաբերութիւններ ունէր։ Կ'երեւի թէ այն տեսակ չահադիտութեանց ձեռնարկած է որոնք չեն յաջողած եւ կարելի է իր վտանգաւոր կացութիւնը փրկելու համար է որ փորձեր է կեղծել Պ. Մորկանի ստորագրութիւնը։

ՄԱԽՄՈՒՍԷԼԻ Բլիմա չոգենաւը որ Մուտանիայի մօտերը խրած էր, բոլորովին ընկղմեր է փոթորկին հետեւանքով։ Բոլոր ապրանքները որոնց մեծ մասը ապահովագրուած էր, բաց ի Թուրք վաճառականի մը վերաբերեալ 4000 պարկ ցորեն, կորսուած են, միայն 10 պարկ խաշուէ ազատուեր է։ Մախսուսէի քննիչ Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. Մուտանիա գնաց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ վերջին նիստին մէջ ընտրուեցան զանազան յանձնաժողովներ.— խմբագրութեան համար՝ տօքթ. Նուլիս, նախագահ, տօքթ. Ռիցցօ, քարտուղար, եւ տօքթ. Ցակոբով՝ Եաղուպեան, Անտոնաքօբուլօ ու Պիցիս՝ անդամ։ Մնայուն անդամներուն՝ տօքթ. Մաքրիս, Թորգոմեան եւ Տէլակբամաթիքա։ Ելմտական՝ տօքթ. Ֆիքրի ու Ֆաիտ փաշաները եւ տօքթ. Գամպուրօղլը։ Տօքթ. Նուլիս Կ. Պոլսոյ մէջ տիրող հիւանդութեանց վրայ խօսելով, ըսաւ թէ մահերու թիւը մէկ երրորդ աւելի է նախորդ ամիսէն։ Թիֆոն պակաս է հարիւրին հինգ համեմատութեամբ։ Մանկական կանանց մահերու թիւը աւելցած է։ Տօքթ. Ավլօնիթիս այդ պարագան մասամբ վերագրեց դայեակներուն ագիտութեանը։

ՊԷՐԼԻՆԷՆ հինգշաբթի օրուան թուականով Վիէննայի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չորեքշաբթի օրը օսմ. կառավարութեան եւ Տոյչէ Պանքի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է Պաղտատի երկաթուղիին առաջին մասին, Գոնեայէն Էրէյլի, շինութեանը համար։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին յանձնաժողովը որոշեց որ կալուածներու «ֆէրաղ»ին ու «ինթիքալ»ի գործողութեանց համար իմամներու եւ մուխթարներու կողմէ տրըւած տպագրեալ իլմուխապէրները վաթսուն փարայի ծախուին, փոխանակ քառսուն փարայի, եւ քառասուն փարան յատկանայ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Զ՚հռուան առթիւ Սկիւպի աղքատներուն դրամական պարգեւներ բաշխուեցան՝ կայս. անձնական գանձէն շնորհուած։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով թէ չորս օրէ ի վեր քոլէրայէ դէպք չէ պատահած։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԳԻԾ.— Բիզա ստորագրութեամբ աղերսագիր մը մատուցուելով առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, մենաշնորհ խնդրուեցաւ Տրամայի գաւառին մէջ Բիւրօլչան գիւղախումբին կեդրոնէն մինչեւ Ֆավալա թրամուէյի գիծ մը շինելու համար։ Խնդրարկուն ծանուցած է նաեւ թէ պատրաստ է հատուցանել հարկ եղած երաշխաւորութեան գումարը։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական Սենեակը ձեռնհաս պաշտօնարանէն խնդրեց որ պետական Խորհուրդը որոշում մը տայ՝ բոլիցաճիներէ, յանձնակատարներէ եւ սեղանաւորներէ բաղկացած վարչութիւն մը կազմելու Կ. Պոլսոյ մէջ, ինչ որ մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ տեղական վաճառականութեան զարգանալուն։ Այդ առթիւ առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կարծիքը ուզուած է։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութեան որոշմամբ Համազգային Անկելանոցին տղոց յատուկ մասին համար տղայոց հիւանդութեանց եւ անոնց դիւցման հմուտ կիներ պաշտօնի պիտի կոչուին։ Բազմաթիւ մանճականներ ալ առնուած են այդ ճիւղին համար։

ԲԵՐԱՅԻ հեռագրատան մէջ կատարուած զեղծումներուն համար քննութիւնները առաջ կը տարուին մասնաւոր յանձնաժողովին կողմէ։ Իգտամ կ'իմանայ թէ քննութեանց արդիւնքով ութ հարիւր ոսկիի զեղծում մը երեւան հանուեր է։ Այդ զեղծման մասնակիցներէն մէկ քանին ուրիշ բացեր ալ ունին։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշայի ամսաթոշակը 25,000 ղրուշի բարձրացած է։

ՄԱՎՐՈԿՈՐՏԱԹՕ իշխանին համար, երէկ, Բերայի Բանախա եկեղեցիին մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ՝ Հէյէլնիրբէի մետրապոլիտին նախագահութեամբ։ Այդ արարողութիւնը կազմակերպած էր Կ. Պոլսոյ հելլենական առեւտրական սենեակը։ Ներկայ էին դեսպանատան գործակատարը ու պաշտօնեաները, հելլէն գաղթականութիւնը, Ցունաց Պատրիարքական Փոխանորդը ու գործակատարը եւ այլն։ Եկեղեցիին մէջտեղը մահարձան մը շինուած էր։ Հոգեհանգիստէն ետքը դամբանական մը խօսուեցաւ։

—Մավրոկորտաթօ իշխանին հարստութիւնը տասնըվեց միլիոն ֆր. է։ Կտակագիր չունենալով, այդ գումարը կնոջը ու երկու աղջիկներուն կը մնայ։ Մավրոկորտաթօ իշխանը, անցեալ տարի, Բարիզի մէջ մեռնող իր եղբօրմէն 25 միլիոն ֆր. ժառանգած էր, բայց այդ գումարին մեծ մասը թողած է անոր որդեգրին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Իգտամ կ'իմանայ թէ Թոփալեան խանին տակը հաստատուած Վահան Սլեանաքեան, որուն սնանկանալը ծանուցուեցաւ, այսօր իր պահանջատէրերուն հետ պիտի բանակցի գործը իրաւախոհութեամբ կարգադրելու։

ԾՈՎԱՅԻՆ առեւտրական դատարանը, կ'ըսէ Մալիմար, որոշեր է հանգուցեալ Գավաֆեան Ցովսէփ էֆ.ի սեպհական չոգենաւը ծախել եւ գոյացած գումարը յատկացնել անոր պարտքերուն հատուցմանը։

ՄԱՐԶՈՒԱՆԷՆ կը գրեն Մալիմարի թէ տեղւոյն հայ հասարակութեան զինուորական տուրքէն ունեցած պարտքը որ 1310 տարիէն ի վեր չորս հարիւր հազար ղրուշ եղած է, տեղւոյն գայմագամին ու հայ հասարակութեան երեւելիներուն ջանքերով նոր բաշխում մը ենթարկուեր է։ Գանձումը ապահովցուեր եւ յունուարի մէջ կէսին մօտ գումար մը գանձուեր է։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Իգտամ կ'իմանայ թէ Թէրզեան անուն Հայը որ Գահիրէի մէջ գողութիւն ըրած ըլլալուն համար Պիրէօսի մէջ ձերբակալուած էր, երկու հազար ոսկիի չափ գումար մը գողցեր է։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Իտարէի ժողովը տասը տարուան բերդարգելութեան դատապարտեց Բասէն գաւառակին Թափուի նախորդ քարտուղար Մահմուտ Նէտիմ էֆ.ն որ արձանագրութեանց տետրակին մէկ թերթը փոխած եւ Ռուսիա գացող քրիստոնեաներուն թողած հողերէն 19ը կտորը կեղծիքով իր ազգականներուն անուան արձանագրած եւ ուրիշ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։

ԹԱՂՈՒԱԾ ԳԱՆՁ.— Պոլսոյ Ֆաթիհի կողմը մեծ ապարանքի մը գետնին մէջ թաղուած գանձ մը գտնուեցաւ։ Այդ գետինը մահիլլաթէն գնած էր Իսմայիլ անուն մարդ մը, յետոյ կտոր կտոր ծախելու նպատակով։ Արիֆ անուն գործաւոր մը հիմերու քարերը փորած ատեն գտաւ այդ գանձը եւ իմաց տուաւ հոն աշխատող որմնադիր Վասիլի։ Թիթեղեայ տուփի մը մէջ կը գտնուէր գանձը։ Վասիլ 370 ոսկի, քանի մը մէճիտիէ եւ մանր դրամներ առնելով, մնացածը տուաւ Արիֆի։ Որմնադիրը խրատեց Արիֆը որ գաղտնի պահէ եւ ինք ալ հեռացաւ։ Քանի մը շաբաթ ետքը Իսմայիլ իմացաւ եւ Արիֆին ձեռքէն յափշտակեց մաս մը դրամ առնել։ Ոստիկանութիւնը եւ Պէլէտիյէն քննութիւն կը կատարեն։ Իսմայիլ կ'ըսէ թէ քանի որ գետինը իրենն է, դրամներն ալ իրեն կը վերաբերին։ Վասիլ երեւան ելած չըլլալով, խուզարկութիւն կը կատարուի, զայն գտնելու համար։

ՕՍՄ. ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԽՈՒՄԲԻՆ Ա. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Այնչափ ռէքլամներէ ու ծանուցումներէ յետոյ, վերջապէս, երէկ, օսմ. կատակերգակ խումբը իր առաջին ներկայացումը տուաւ Քոնքորտիայի թատրոնին մէջ։ Բաւական բազմութեամբ լեցուած էր թատրոնը, թէեւ կիներ համեմատաբար շատ քիչ էին թիւով։ Այս առաջին ներկայացումը իրաւ է թէ այնքան փայլուն յաջողութիւն մը չունեցաւ, բայց իր ամբողջութեան մէջ լաւ էր՝ որքան կրնայ ըլլալ նորակազմ թատերախումբ մը, երբ առաջին անգամ բեմ կուգայ։ Թատերախաղը, Թուբիքէկի Այրիները, գործ Ֆրանսացի ծանօթ թատերագիր Ալեքսանդր Պիսոնի, բաւական սիրուն թէ՝ հիւսուածքով եւ թէ սրամտութիւններով, անվերջ խնդուք առաջ բերաւ հանդիսականներու՝ մանաւանդ չուհեներուն մէջ։ Դերակատարներու մէջէն Զափրաստճեան, տիկին Գոհարիկ, Պալթազար, Նուպարեան, Թոլաեան, Փափազեան յաջողութեամբ ներկայացուցին իրենց դերերը եւ ծափերու արժանացան։ Դերասանուհիներուն մէջ տիկին Գոհարիկն էր որ գոհացուցիչ կերպով կատարեց իր դերը։ Տիկին Գոհարիկ, ինչպէս յայտնի է, Պէնլեան թատերախումբին կը վերաբերէր. նոր դերասանուհի մը չէ եւ իր բեմական կարողութիւնները գնահատուած են ասկէ առաջ։ Միւս կին դերակատարները, ամէնքն ալ սկսնակ, չկըրցին իրենց դերերը ներկայացնել արուեստագէտի մը սահունութեամբ ու գրոյմով։ Անտարակոյս յառաջիկայ ներկայացումներուն մէջ աւելի կարողութիւն, դիւրաթեքութիւն եւ համարձակութիւն պիտի ունենան բեմին վրայ, եթէ բեմական արուեստին սէրը ունին իրենց սրտին մէջ։ Թուբիքէկի Այրիները անուն կատակերգութեան ներկայացումէն յետոյ մէկ արարուածով ծիծաղաշարժ վաւեր մը տրուեցաւ։ Կը սիրենք յուսալ թէ այս ներկայացման պիտի յաջորդեն ուրիշ համով թատերախաղեր, աւելի յաջողապէս ներկայացուած. անշուշտ թատերասէր հասարակութիւնն ալ իր քաջալերանքի լայն բաժինը չպիտի խնայէ այս նորակազմ թատերախումբին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօն. Ժողովի դէր-ատենապետ Տ. Վահրամ Մանկունի Սրբազանին արքեպիսկոպոսութեան աստիճանին բարձրացուելուն առթիւ, Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Ցովհաննէսեան, Տ. Գէորգ Եպիսկ. Երէցեան եւ ուրիշ եկեղեցականներ ու աշխարհականներ շնորհաւորական այցելութեան գացին։ Այս առթիւ, չահեկանութենէ զուրկ չէ ըսել թէ Մանկունի Սրբազան — իր իսկ յայտարարութեամբ — 1888ին Տ. Մակար Կաթողիկոսէն ստացած է եղեր արդէն արքեպիսկոպոսութեան տիտղոսը։ Պարագան՝ որքան հետաքրքրաշարժ՝ միակը չէ իր տեսակին մէջ. Տ. Մեսրոպ արքեպս. Սուքիասեան ալ երկրին անգամ ստացած է իր այդ եկեղեցական տիտղոսը, նախ Մատթէոս Կաթողիկոսէն եւ ապա Գէորգ Կաթողիկոսէն։

—Ս. Պատրիարքը նկատելով որ Մայր Եկեղեցիի Աւագերէց Տ. Ահարոն քահանայի մահուամբ՝ նոյն եկեղեցիին աւագերէցութեան պաշտօնը թափուր կը մնայ, յատուկ գրով մը այս պաշտօնը յանձնած է Սէրեննեան Տ. Եղիշէ Ա. քահանայի, անոր ամեռնակալ կարգելով Աչճեան Տ. Միքայէլ քահանան։ Ն. Սրբազնութիւնը սոյն կարգադրութիւնը գրաւորապէս հաղորդած է Մայր Եկեղեցիի Թաղ. Խորհուրդին եւ քահանայից դասուն։

—Ս. Պատրիարքը յանձնարարած է Երէցեան Սրբազանին, որպէս զի յառաջիկայ Մեծ-Պահքի կիրակի իրիկունները քարոզէ Մայր Եկեղեցիի մէջ, եւ հինգշաբթի օրերն ալ՝ յատկապէս կիներուն համար։

—Կիւլլապի էֆ. Կիւլպէնկեան իր Տիկնոջ հետ երէկ մայրաքաղաքս հասաւ, անձամբ յայտնելու իր ցաւակցութիւնը Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի մահուան առթիւ։

— Գումգաբուի դրսի Ս. Յարութիւն Եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն մատոյց երէկ առաւօտ Թաղին քարոզիչ Սրբազանը, ողբացեալ Տիկին Վերժին Պատրիկ Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար, ի ներկայութեան երեսուն հոծ ժողովրդեան։ Պատարագիչ Սրբազանը պարզացին յարմար քարոզով մը չնչտեց Կիւլպէնկեան եւ Մանուկեան գերդաստաններուն առաքինական ու բարեսիրական գործերը, օրհնելով հանգուցեալին յիշատակը եւ արեւշատութիւն մաղթելով նոյն գերդաստաններու բոլոր անդամներուն։

—Շաբաթ օրը Ս. Սահակ Պարթեւ Հայրապետին տօնը ըլլալով եւ հետեւաբար Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին անուան տօնախմբութիւնը, Ս. Պատրիարքը եւ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Ն. Ամենապատուութեան։

—Արքունի ճարտարապետ Վասիլաքի էֆ.ի յուղարկաւորութեան, որ կատարուեցաւ երէկ Բերայի մէջ, Ս. Պատրիարքին կողմէ վարդապետ մը ու քահանայ մը ներկայ գտնուեցան։ Նոյնպէս Բերայի Թաղ. Խորհուրդին կողմէ աշխարհական ներկայացուցիչ մը։

—Զէյթունէն կը գրեն թէ Առաջնորդական Փոխանորդ Տ. Կարապետ քահանայի ջանքերուն շնորհիւ Մայր-Եկեղեցւոյ Ս. Աստուածածին թաղին մէջ առաջնորդարան մը շինուեր, եւ մէկ կողմն ալ հաստատուեր է թանգարան մը, որ ուսեալ այլ աղքատ քահանաներու դիրք պիտի հայթայթէ։ Այդ Թաղական Խորհրդոյ օրինակէն Ս. Ցովհաննէս թաղի ժողովուրդն ալ բարոյապէս ազդուելով, ձեռնարկեր է կազմելու իր խորհուրդը, եւ անցեալ Ուխտօրէքին ալ տեղւոյն եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնը կատարուեր է հանդիսաւոր կերպով, եւ Տ. Նշան քահանան քարոզ խօսեր է։ Զէյթունի Ս. Աստուածածնայ վանքի վանահայր Տ. Կարապետ Եպիսկ. Բէլչեան վերջերս քաղաք իջնելով Ս. Լուսաւորիչ եւ Ս. Աստուածածին եկեղեցիները այցելեր եւ ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարեր է։

—Աղեքսանդրիա բնակող Ակնեցի Աւրիստակէս էֆ. Ղազարոսեան, նախաձեռնութեամբ Ակնայ Առաջն. տեղապահ Սրսլանեան վարդապետի, այս անգամ ի նպաստ Վիճակին աղքատ ընտանիքներուն տասն օսմ. ոսկի ղրկած է։

—Տիգրան էֆ. Բիրիշճեան, որ ինչպէս կ'երեւայ այսօրուան Պաշտօնականներէն, Բալըքի գայմագամի օգնական անուանուած է, Արմաշի Դպրեվանքին նախկին սաներէն է եւ բաւական տարիներէ ի վեր դիւանագպիրն էր Սեբաստիոյ Առաջնորդարանին։

—Տնաւս. Խորհուրդը կարեւոր գործի մը ձեռնարկած է այս միջոցին։ Գաւառներու մէջ գտնուած կարգ մը եկեղեցիներ եւ դպրոցներ կան, որոնք Պոլսոյ զանազան կողմերը կտակուած կամ իրենց դրամով գնուած խանութներ ու տուներ ունին։ Այդ շէնքերը զանազաններու անուան արձանագրուած ըլլալով, շատ անգամ անոնց սեպհականութեան մասին խնդիրներ կը ծագին, եւ ոմանց զիջուած տուրքերու եւ վարձակալութեան գործը դժուարութիւններ կը պատճառէ։ Տնտես. Խորհուրդը վերջերս ձեռք առած է այս խնդիրը, եւ սկսած է քննել թէ գաւառական ո՛ր եկեղեցիները եւ դպրոցները իրենց սեպհական կալուածները ունին Պոլսոյ մէջ, ո՛ւր կը գտնուին, որոնց անուան արձանագրուած են, ի՛նչ վարձք կը բերեն եւ ի՛նչ պարտք ունին տուրքէ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս՝ Արսէն էֆ. Ֆէզլեան ի Գաղատիա։

—Հանգուցեալ այրի Տիկին Նուրիճայ Գ. Պօտուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։ Տէր եւ Տիկին Մինհրան էֆ. Թէքէեան ի Մարսէյլ 162. Կարապետ էֆ. Թէքէեան ի Ճէնովա 108 ղրուշ։

—Նոյնպէս, հանգուցեալ այրի Տիկին Բեթրոնէ Խ. Կիւմիւշեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։ Տէր եւ Տիկին Գասպար էֆ. Համբարձումեան 108, Օրիորդ Երանեակ Խ. Կիւմիւշեան 108 ղրուշ։

—Օր. Սիրանոյշ Ս. Գավուգճեանի ընդ Պօղոս էֆ. Եալպըզճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս. Տէր եւ Տիկին Երուանդ էֆ. Շիրինեան 103, Կարապետ էֆ. Եավրուեան 108 ղրուշ։

— Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Մ. Ցակոբ էֆ. Գալաքճեան ի Սիվրիհիսար, ինչպէս ամէն տարի, նոյնպէս եւ այս անգամ տեղւոյն բարեսէր ազգայիններէն հանգանակութեան ձեռնարկելով 436 զոյգ բուրդէ գուլպա հաւաքած եւ ուղարկած է ի նպաստ հիւանդանոցիս։ Առ այս Հոգաբարձութիւնս կը փութայ իր խորին շնորհակալիքն յայտնել թէ՛ յիշեալ էֆ.ին, որ ամէն առթիւ յօգուտ հաստատութեանս աշխատիլէ չդադրիր, եւ թէ նուիրատու ազգայնոց տեղւոյն, որոնք իրենց սոյն նուէրով հանճեցան մխիթարել հարիւրաւոր պատսպարեալներ ներկայ ձմեռնային եղանակիս մէջ։ (Հոգաբարձութիւն)

Այրի Տիկին Ռամզըա Ց. Ելմասեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Վառվառ Ս. Ելմասեան, Տէր եւ Տիկին Տօքթ. Ցակոբ Ելմասեան, Օր. Եւտոք Ս. Ելմասեան, Այրի Տիկին Նազիկ Կ. Սարգիսեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Անդրանիկեան եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ Սէֆէրեան, Զէնոպ պէյ Մէրամէթճեան, Տէմիրճեան, Տէօվլէթեան եւ Պալեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց ամուսնոյն, զաւկին, եղբօր, փեսին եւ ազգականին՝ ողբացեալ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԵԼՄԱՍԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին եւ ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց կրած դառն կորուստին առթիւ։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Բրոնսորֆի հանքային ջուր, եւ յուսադրիչ արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՕՔԹ. ԱԹԷՔՕՂԼԻ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 22 փետր. — Երեսփ. ժողովը ընդունեց ծայրայեղ տարրերու դէմ պատրաստուած օրինագիծը։

ՄԻՒՆԻԽ. — Պ. Ֆոն Վէնէր, պետական խորհրդական կրօնքներու եւ կրթական Նախարարութեան մէջ, Պառոն Ֆոն Բոտէվիլի յաջորդեց, որ վերջերս կրօնքներու Նախարար էր, եւ հիմա ալ արտաքին գործոց նախարար, Ֆոն Բրայլցամ կոմսին տեղ։

ԲԱՐԻԶ. — Ծերակոյտին համար այսօր կատարուած ընտրութեանց ատեն ընտրուեցան՝ Պ. Բուանքարէ, Մէօզի նահանգէն եւ Պ. Պ. Կասիէ ու Տրֆօրժ, երկուքն ալ արմատական, Պաս-դ'Ալլիի նահանգէն։ Ոստիկանութեան նախկին վերատեսուչ Պ. Անտրիէօ չընտրուեցաւ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Երէկ, զինուորական նոր վարժարանին հիմնարկէքին առթիւ, Ռուզվէլթ Նախագահը ճառ մը արտասանեց, յայտարարելով որ Մ. Նահանգները խաղաղութեան փափաքող են ոչ թէ իբրեւ երկչոտ, այլ լաւ զինուած մարդու մը ինքնավստահութեամբ։ Դէպքերու չարաքին մէջ Մ. Նահանգները մեծ տէրութիւն մը եղան, որուն քանակը ու նաւատորմը պէտք է կատարելագործուին խաղաղութեան անուն, որպէս զի իրենց պարտքը կարենան կատարել պատերազմի ատեն։

(ԱԺԱՆՍ-ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 22 փետր.—Այսօր Ծերակոյտի համար քանի մը ընտրութիւններ կատարուեցան։ Պաս-դԱլէի նահանգին մէջ Պ. Պ. Կրասիէ ու Տէֆօրժ, արմատական ընտրելի, ընտրուեցան։ Պ. Բուանքարէ Մէօզի նահանգէն ընտրուեցաւ։

— Վալանսի մէջ արմատականներու ընտրելի Պ. Մալիկու երեսփոխան ընտրուեցաւ։ Արմատական-ընկերվարական Պ. Սիմօնէ ընտրուեցաւ։ Պ. Պիսոն համեմատականի միաց։

ՄԻՒՆԻԽ. — Պետական խորհրդական Պ. Վէնէր կրթական նախարար անուանուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքեթաունէն կը հեռագրեն թէ Պ. Չէմպըրլէն կարեւոր ճառ մը արտասանելով յայտարարեր է որ իր կեանքին ամէնէն մեծ երջանկութիւնը պիտի ըլլայ, եթէ յաջողի իրականացնել հարաւային Ափրիկէի սպիտակամորթ ցեղերուն միութիւնը։

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ.— Թրանսվալի երկաթուղիին բաժնետէրերուն ընդհանուր ժողովը պիտի գումարուի մարտ 10ին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պղինձի հրապարակին վրայ ամբողջ շաբթուն շատ գործ եղաւ։ Վերջին գինն է 57.25։

—Անգլիոյ Թագաւորը ու Թագուհին արքայական Թատրոնին մէջ ներկայ գտնուեցան Թոլսթոյի «Յարութիւն» անուն ոէպին ներկայացմանը՝ թատերախաղի վերածուած։

ԲԷՏԷՐՍՊՈՒՐԿ.—Եկեղեցական իշխանութիւններուն մինչեւ հիմա ձեռք առած միջոցները, փարատելու այն հաւատքը թէ Քրոնշթատի Տ. Իվան քահանան աստուածային կարողութիւն ունի, չյաջողեցաւ։ Տօնէն 1600՝ քիլոմէթր հեռաւորութենէ մը բազմաթիւ գիւղացիներ Քրոնշթատ գացին՝ պաշտելու Տ. Իվանը որուն համար կ'ըսեն թէ Քրիստոսն է։ Ոստիկանութիւնը իմանալով իրենց տեղը վերադարձուց զանոնք։

ՀՌՈՄ.—Պապը իր յոբելեանին առթիւ որոշեց 500,000 ֆր. նուիրել կրօնական ու բարեգործական հաստատութեանց։ 200,000 ֆր. Բրոբականտային՝ ուսաւ որ արդէն մէկ միլիոն ստացած էր, 100,000 100,000 Հռոմի աղքատներուն, 100,000՝ բարեգործական կաթոլիկ հաստատութեանց եւ նոյնքան ալ Վատիկանի դիտարանին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 8 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	35 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	22	38
Ամէնէն վար գին	»	22	30
Ռումէլիի Երկաթուղի զոգ.	Ֆր.	1?4	75
Ամէնէն բարձր գին	»	125	—
Ամէնէն վար գին	»	124	12

ԲԱՑՈՒՄ 10 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	33 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	37
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Սոմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Իօս. Օթմ. Եաւմ է Վալէօռ		0	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		4	22
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	07
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		144	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		236	50
Լավրիոն		82	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	45
» պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	37
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Բօլ էմբէրիալ	»	96	10
Քրիմէց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—

Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Փետրուար

Անգլիական Քօնսոլիտէ		92	69
Օսմանեան Թանթ սէրի Բ.		60	25
» » » Գ. բաց.		29	87
» » » Դ. գոց.		29	75
Օսմանեան Պանքա		14	12
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մոնոբօլ		44	50
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		107	50
Տօմինիոյ		105	50
Թրանսվալ		5	68
Ալյին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	37 ½

ԲԱՐԻԶ, 21 Փետրուար

Ֆրանս. Թանթ 3 %		100	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	25
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	30	25
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	33	67
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	604	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	25
Օսմ. մաքսատուն	»	477	—
Օսմ Ռէժի	»	374	—
Արիօուիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1133	—
Իտալական Թանթ	»	102	65
Սպանիական արտաքին	»	92	57
Թրանսվալ	»	145	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամս զնդ.	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 21 Փետրուար

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	181	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	325

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	119	50
Օսմ. Ռէժի	»	344	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 21 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		—	—
Ռումէլի երկաթուղի		—	—

{Էն Առաջ Աս Կարդացէք}

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ ՄԻՆԷՏՃԵԱՆ ՆԱՑԵԱՆՑ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ի՞նչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը թծուրին եւ նորութեան չնքնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Մինէտճեան Նացեանցէն։ Գոհ կը մնաք

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ

(մէյլա Զաւուքեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, բստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն կը հայթայթեն։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարցուի թէ ինչո՞ւ Ս. Սարգիս աղջիկ գողցող եւ պարթեւ Ս. Հայրապետը Մենծ-Պապուկ կ'ըլլան, եւ Ս. Վարդանանցին այգուց կ'ըլլայ,— Ըսէք, նոր հրատարակուած Անգիր Դըպրութեան Բ. հատորի Դ. Տետրին մէջ գըրուած է։ Գին ամբողջին՝ 25 ղրուշ։ Բաժանեան՝ 10։ Դիմել Պաղտատլեան գրատուն, Սուլթան Համամ, թիւ 14։

2—3

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական չէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վճարուած հատուցման փոխանակ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	»
Դրամագլուխ և պահեստ	107	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ փոխանակ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	»
1900ին գանձուած ապահովագին	17	»

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Նահատակութիւններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վտանգներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, Ղալաթա, Թոմտաբուրուն Խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

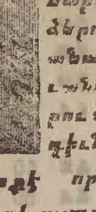

Ցայանի է թէ մորու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ծծմամբ ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փոփիկապրոմ անձերու (չիրէ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութեանց և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու թարմին կորզի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու սոտրին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ կունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով ոլ հանուի։ Այս իւղը, անապակ մաքրութեամբ, խառնիկանաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է տրդէն և Բարիզի Իսնիթոն տէ Փարիզեան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն, կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալու։ Հօկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ աէքն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

Մեծաքանակ կը ծախուի Էտուար Սանւնիի քով Հաւաչի խան, Պոլիս։

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով չատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ աղաղայ դառնակ ներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտներ, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԵՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կենալ գործածուիլ առանց բնութեան կազդ անձնութեւ և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքունութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, սրտամաշութիւնը, խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցնկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մաքլիքը, սեւամաղձը, մըղձաւանջը, կանանց սովորական տկարութիւնը, դժուարաշնչութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԵՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծիքէն զգուշանալու։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներու վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տոնթինական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի առաւելութիւններ և շահաւոր պայմանագրութիւններ է, յանձնուած օրէն [illegible] կրնայ ըլլալ վաճառման, համբորդութեան, [illegible] տեսակներուն և պատճառին. [illegible] անձնաբնական բոլիսը [illegible] փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յաւելեալ ապահովագրեալին հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դրամ դրամ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար տասը տարուն, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջերին շարունակելու. 5 էն 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկէ աւելի [illegible] յետոյ կուտան։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիններուն։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 էն 100 տոկոսաբեր պայմանները ունի որ աշխարհէ մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի [illegible] Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻՖՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պաշտօնեայ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Սէնի խան, Բաղաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Սէնի համի Հավուզլի փողոց, Օսմ. Նաւակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Չաթօխ
Մահմուտփաշա Զարըճըը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

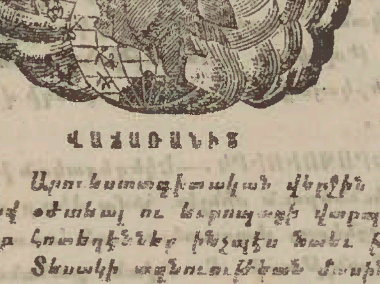

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

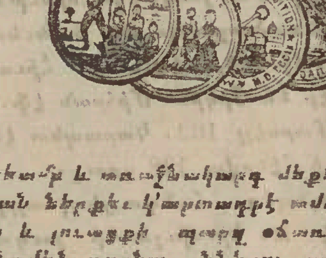

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և տաւշնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Քանալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններուն տաքսանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դիւրագնաց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն ցուցակներ ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պագ և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ է սորկեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաքաուէլ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ՊԱՇԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանեան.
ՌՈՒՍՃՈՒԳ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Ցինօ Ֆէռնանտէզ.
ԻՍԿԻԻՒՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Ե. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մամճեան.
ՌՈԴՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բոզվատալ.

Ի՞ՆՉ ԿԸՍԾՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, բայց որովհետեւ մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը լօզօլափ պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կէսին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'աճին, կ'ամրին, կը կազմակերպեն, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը՝ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի այժմ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ 8—26

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂՋԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Քուէյէ Նանսի նման զզուելու [illegible] դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ գտնուած աղբիւրներէն Բասղէօնեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և տաք դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ արտիշեծողական ջուրերու նման ոչ [illegible] ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխու ցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէ և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ։ 504

ՏՈՔԹՈՐ Ե. ԱՐԱՔԵԼ

Մասնաւոր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սելթէ առ Բերա Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ֆ. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սէրսէմի գէզմաքի Նալբանտ Կիրակի օրերը ձրի խորհրդատուութիւն։

Աղքատաց ձրի 490

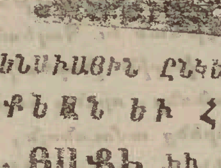

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՂԴԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսակ [illegible] Բարիզի համար։ Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք, Տեղեկութեանց համար դիմել Պողոս էֆէնտիին Թոփ Հանէ Քարաքէօյ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2358
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրբուրկ	161

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

Մէյմէնէթիի խան. Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա։ Բարա [illegible] փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Փէրզոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2300
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2350
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մեֆիսիս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարքոթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուս որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի զոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականարար նոր Հանրագիտական բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւսքը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթը չորսը լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան նաեւ Նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութեանէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Ծղծակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդատներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հատուածը, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գծուկով, ստորագրութը պէտք կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ կը աւելի դրամներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ՖՐԱՆՍԻՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ընդօրինակ 16 երեսնոց տետրակ մը՝ երբ նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	(1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին (2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	(1. Սինկէր խան Թիւնէլի եաեւ (2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	(1. Սուլթան Համամ Թիւ 2 (2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։

Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սոէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պրֆֆալօ	4431	Էլրօ	2464	Իտամօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյ օ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճինօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գայիրօ	1337	Էրազօ	1841	Քիլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլլինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիբրալ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլոմպօ	4235	Կիդանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բլարօ շոգենաւը, նաւապետ Պէյտի կ., ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,

Հօրասիօ շոգենաւը, նաւապետ Թրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 18ին։

Թոխիօ շոգենաւը. նաւապետ Ճօ'ս. ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀՈՒՑ ԷՆՐԻՔՍԸ
Թ. 23—24 [illegible] 257

COMP 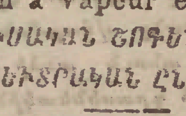 RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 11/24 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժ. 10ին միջօրէէն առաջ ճաղօրդակցի Աղեքսանդրիաէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ)
Եշ. 13/26 Սէվաստարոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 14/27 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 15/28 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի

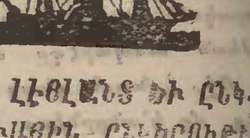

ՖՐԵԴ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	[illegible]	[illegible]
Արմէնեան	10500	[illegible]	[illegible]
Քէպրիան	10500	[illegible]	[illegible]
Լանքաստրիան	9000	[illegible]	[illegible]
Ֆլորէնթիա	9000	[illegible]	[illegible]
Գօլօմպիան	8000	[illegible]	[illegible]
Չօրպիան	8000	[illegible]	[illegible]
Պոստոնիան	8000	[illegible]	[illegible]
Ֆիրճինիան	8000	[illegible]	[illegible]
Ֆալէրնիան	3700	[illegible]	[illegible]
Վավոնիան	3700	[illegible]	[illegible]
Ֆլամինիան	3700	[illegible]	
Քամիան	3500		

[illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖՃԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմն.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըլըք	»	2	20
1	39	» Սէյտըլըր Բունար	»	1	38
2	33	» Ալայունթ	»	12	42
3	15	» Չէքիրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլը	»	6	40
8	45	» Եասսիւն	»	6	15
9	16	» Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազարի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Էօնի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմն. Գոնիա	Մկն.	12	—

իրիկ. [illegible]

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմն.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալբու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	» Պօլաթ	»	7	4
5	35	» Սարըլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմն. Էնկիւրիւ	Մկն.	2	—

իրիկ. առաւ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Թ. 322 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Թ. 324 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 321 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Թ. 323 խառն Իրիկ. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունտ Ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմն. Քիօթահիա Մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Թ. 422 Խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԵՐԹ Թ. 424 Խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 421 Խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ Թ. [illegible] Խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ Ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	18	Ժմն. Ատա-Բազար Մկն.	5	42	7	12